

Sjøfugl i Norge 2011

Resultater fra **SEAPOP** programmet

Hekkesesongen 2011

Etter en jevn forbedring i hekkesultatene etter bunnåret 2008, ble 2011 en ny skuffelse. Mange arter gikk tilbake i antall og hekkesuksessen var meget dårlig på mange av nøkkellokalitetene (**se tabellen**). Dette var særlig tilfellet i kolonier i den sørlige delen av Barentshavet og den nordlige delen av Norskehavet, hvor både alkefuglene og krykkje hadde en dårlig sesong. Hekkesuksessen for mange arter var også dårlig på Sør- og Vestlandet.

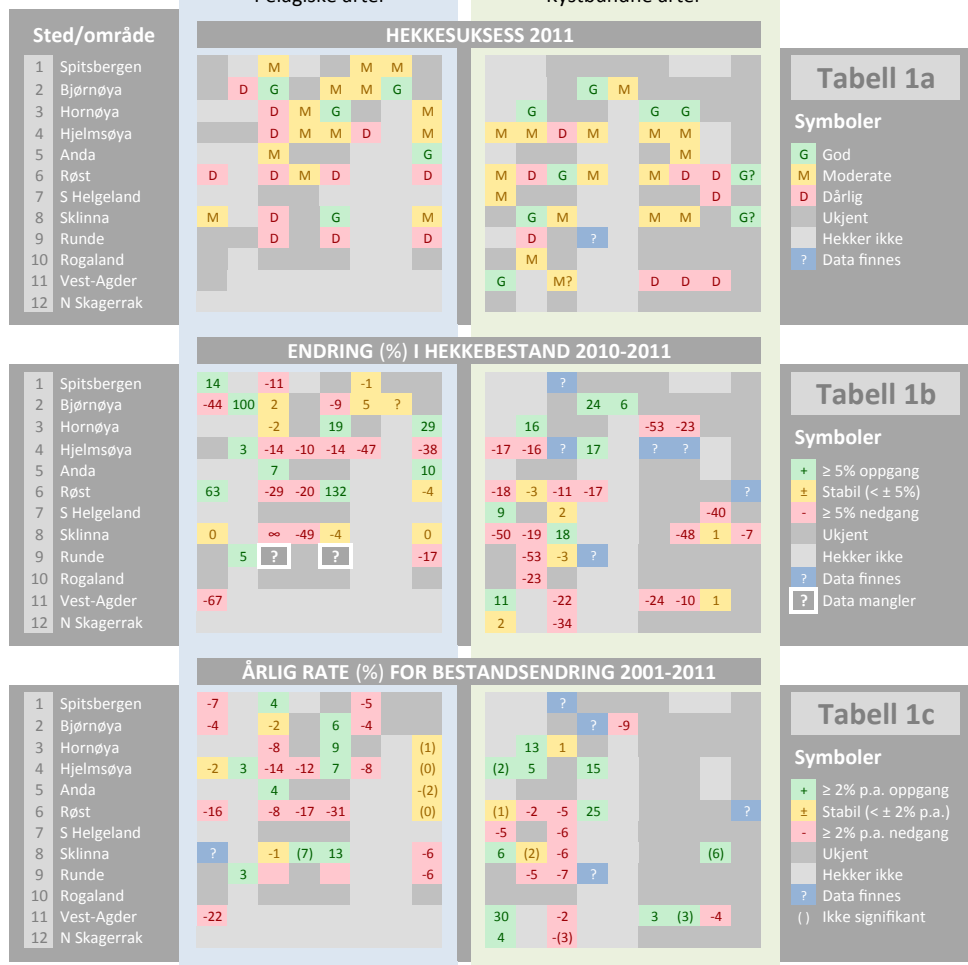
Hekkesuksess

En av de pelagisk beitende artene, krykkje, hadde en elendig sesong på fastlandet. På Anda produserte den kun 0,3 unger per reir, noe som er uvanlig dårlig for denne lokaliteten. På Hornøya produserte de 0,2 unger per reir, mens ingen unger kom på vingene på Røst. På Sklinna ble kolonien forlatt tidlig i sesongen, enten på grunn av matmangel eller, som på Anda, stort eggtap pga. predasjon fra kråke og ravn. Lenger nord, på Bjørnøya og Spitsbergen, var hekkesuksessen moderat til god.

Blant alkefuglene var alke den eneste arten med brukbart hekkesultatet i alle koloniene hvor arten overvåkes. Lomvi hadde middels god hekkesuksess i Barentshavet og sannsynligvis også på Sklinna, mens den sviktet fullstendig på Røst og Runde. Lunde hadde imidlertid en bedre sesong enn i 2009 og 2010 langs det meste av kysten, med unntak av på Røst og Runde, hvor det igjen ikke ble produsert unger. Som for krykkje var dette femte år på rad med fullstendig hekkesvikt på Røst. På Hornøya var 2011 et spesielt år for alkefuglene med hekkesuksess langt under pari for både lunde og alke, og selv om lomvi lyktes bra med hekkingen var ungenes vekt ved utflyging den laveste noensinne registrert for denne kolonien.

For toppskarv og storskarv varierte hekkesuksessen som vanlig fra koloni til koloni. Mens storskarv av underarten *sinensis* (mellomskarv) hadde en god sesong i sør, hadde underarten *carbo* lenger nord en dårligere sesong. Toppskarven derimot fikk fram mange unger både på Hornøya og Sklinna, færre på Hjelmsøya og i Rogaland og nesten ingen på Røst og Runde. Tilsvarende variasjon i hekkesuksess ble også påvist for de øvrige kystnære artene, med flere unger produsert i Barentshavet enn i Norskehavet og Nordsjøen. Gråmåke og sildemåke hadde en

*Forsidebilde:
Innsamling av
byttedyrrester fra
storskarv.
© Tycho
Anker-Nilssen*

forholdsvis dårlig sesong på nøkkellokaliteten Lyngøy i Hordaland og på Sørlandet med 0,3-0,5 unger per reir. Spredningen i hekkesuksess hos kystnære arter var også tydelig på Røst hvor ærfugl og teist hadde en relativt god sesong, storskarv, storjo og svartbak en moderat sesong og toppskarv, gråmåke og sildemåke en elendig sesong.

*Lomvi med
sei. © Tycho
Anker-Nilssen*

Bestandsendringer

Et høydepunkt i 2011 var bekreftelsen av hekkende havsule på Bjørnøya. Minst to par bygde reir og så ut som om de ruget på egg. Dette er det desidert nordligste hekkfunnet av arten noensinne. På fastlandet øker havsulebestanden igjen langs hele kysten etter noen år (1990-2004) med tilbakegang i Lofoten og Vesterålen.

Ellers var det få tegn til bedring for de 22 sjøfuglartene på den norske rødlista. Krykkjebestanden fortsatte sin til dels store tilbakegang (8-14 % årlig siden 2001) i alle koloniene unntatt på Bjørnøya og Hornøya, hvor bestanden holdt seg stabil, og på Anda hvor det var en liten økning. Antall lomvi gikk kraftig tilbake på Bjørnøya og Hjelsøya. På Hjelsøya hekker deler av lomvibestanden godt skjult i ur, hvor de har økt gradvis i antall siden 2001 til tross for en tilbakegang det siste året. På Hornøya fortsetter lomvibestanden å øke (19 % fra 2010 til 2011). Nedgangen i polarlomvibestanden på Svalbard fortsatte i 2011, og bestanden er redusert med ca. 40 % siste ti år. Nedgangen i lundebestanden ser også ut til å fortsette, men på de fire nordnorske nøkkellokalitetene har den vært forholdsvis stabil det siste tiåret. Arten har likevel problemer på Hjelsøya på grunn av predasjon fra mink.

Blant de mer kystnære artene gikk hekkebestandene av både storskarv og toppskarv tilbake i nesten alle koloniene. Det eneste unntaket for toppskarv var på Hornøya, hvor bestanden har økt fra 50 par i 1990 til nesten 800 par i 2011. Antall storskarv av den nordlige underarten gikk tilbake på tre nøkkellokaliteter og økte litt på den fjerde. På kysten i sør fortsatte mellomskarven sin langvarige økning, særlig i Vest-Agder. Ærfuglbestanden sliter, og er i tilbakegang i alle områdene som overvåkes. Bestandene av de tre store måkeartene (sildemåke, gråmåke og svartbak) er i til dels stor nedgang, opp til 30-50 % fra 2010 til 2011. På Bjørnøya var det en liten økning i antall polarmåker siden 2010, men ikke nok til å oppveie den langvarige tilbakegangen som det siste tiåret var på 9 % årlig.

SEAPOP er godt i gang med å opparbeide gode dataserier for artenes diett på de ulike nøkkellokalitetene, og dette begynner å avdekke interessante forskjeller i tid og rom. Et eksempel er gitt i rapporten for arbeidet på nøkkellokalitetene i 2011 (SEAPOP Short Report 1-2012).

Havsula flytter nordover!

Havsule ble funnet hekkende på Bjørnøya for første gang i 2011. To par bygde reir på Alkeholmen, nær sørspissen av øya. Minst åtte individer ble observert samtidig på og rundt holmen, men bare to par bygde reir. Dette er første gang arten er funnet hekkende på Svalbard, og det nordligste kjente hekkefunnet så langt. Ingen av de to parene fikk frem unger i 2011.

På fastlandet teller havsulebestanden nå ca. 5000 par og er i vekst etter en nedgang på 1990- og 2000-tallet. Arten etablerte seg i Norge i 1947, da den startet å hekke på Runde, og den har hekket i Nord-Norge siden 1960-tallet.

Havsule hekker kun i Nord-Atlanteren, med kolonier på østkysten av Canada, på Island og i Europa fra Den engelske kanal til Kolahalvøya. Den har økt i antall og utvidet sin utbredelse gjennom hele 1900-tallet. Utgangspunktet for veksten har trolig vært at jakt og annen etterstrebelse i kjerneområdene så godt som opphørte for mer enn hundre år siden.

*Havsule med
reirmateriale.
© Tycho
Anker-Nilssen*

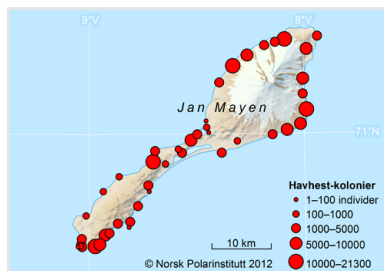

Jan Mayen ny nøkkellokalitet

Sommeren 2010 gjennomførte Norsk Polarinstitutt en kartlegging av sjøfuglforekomstene på Jan Mayen. Oppdraget ble gitt av Miljøverndepartementet og Direktoratet for naturforvaltning og gikk blant annet ut på å vurdere ulike koloniers egnethet for langsiktig overvåking av bestandsutvikling og demografi. Arbeidet var vellykket, og aktuelle overvåkingslokaliteter for de viktigste artene ble kartlagt og dokumentert. I 2011 ble arbeidet på Jan Mayen videreført som en integrert del av SEAPOP og MOSJ (Miljøovervåking Svalbard og Jan Mayen). Målet er å utvikle dette til en regulær nøkkelaktivitet på lik linje med arbeidet på de andre nøkkellokalitetene i SEAPOP. Arbeidet er i startfasen, og så langt er det lagt vekt på å etablere overvåking av bestandsutvikling og demografi hos havhest, lomvi og polarlomvi. På oppdrag fra Olje- og energidepartementet ble også et utvalg lomvi og polarlomvi instrumentert med lysloggere i 2011 for å kartlegge bestandenes trekkruter og vinterområder. Dette studiet inngår i miljøundersøkelsene myndighetene har startet som del av beslutningsgrunnlaget for en eventuell petroleumsvirksomhet i havområdene omkring Jan Mayen.

Jan Mayen ble vernet som naturreservat i november 2010. Formålet med fredningen er å bevare en tilnærmet uberørt arktisk øy og tilstøtende sjøområder, med et storslagent landskap, aktive vulkaner, mange kulturminner og viktige sjøfuglbestander. Vernet omfatter det meste av øya, og sjøområdene ut til territorialgrensen 12 nautiske mil fra land. Jan Mayen sin isolerte posisjon i et stort, produktivt havområde gjør øya til et svært viktig område for sjøfugl. Særlig tallrike er havhest, polarlomvi og alkekonge med bestander på mellom 100 000-400 000 individer. Dette er også et av få steder hvor samtlige seks atlantiske alkefuglarter finnes hekkende.

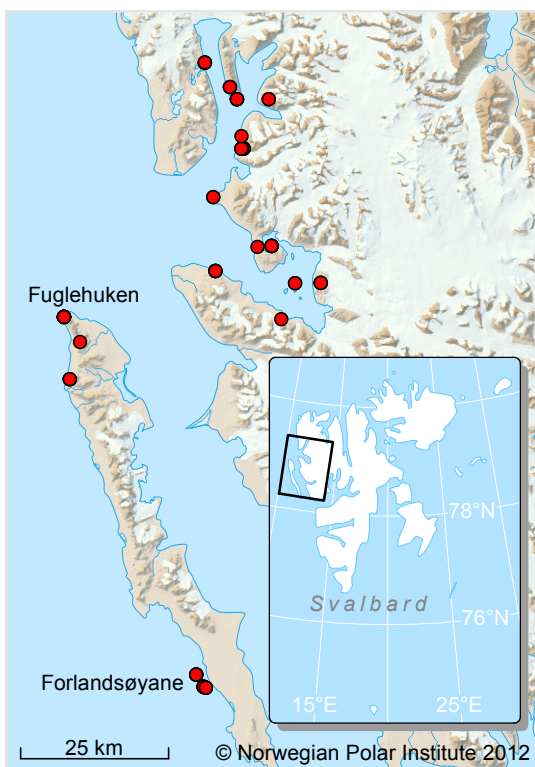
Havhest er den mest tallrike arten på Jan Mayen med en hekkebestand på nær 200 000 hekkende par kartlagt i 2010. © Ola Nordsteien

Kartlegging i 2011

Kartleggingen av hekkende fugler sommerstid startet i 2005 og har som hensikt å oppdatere og komplettere datagrunnlaget for kystbestandene i Det nasjonale sjøfuglkartverket og koloniregisteret for Svalbard. Antall og fordeling av hekkende sjøfugl er en viktig del av datagrunnlaget for en lang rekke miljøutredninger og beredskapsplaner. For Svalbard er arbeidet snart i mål. Øya Hopen gjenstår, men er planlagt kartlagt i 2012. Sommeren 2011 ble kolonier på Prins Karls Forland taksert, i tillegg til enkelte områder i Kongsfjorden og Krossfjorden.

Prins Karls Forland har en av de største polarlomvikoloniene på Svalbard. Kolonien ligger på Fuglehuken på øyas nordspiss, og tellingene i 2011 ga en hekkebestand på ca. 56 000 individer av polarlomvi og 4 000 par krykkjer. Dette er relativt likt tilsvarende

Sjøfuglkoloniene som ble kartlagt på Prins Karls Forland, i Kongsfjorden og Krossfjorden i 2011.

estimerer fra 1988, da polarlomvibestanden ble anslått til ca. 49 000 individer og hekkebestanden av krykke til 4000 par. Overvåkningsdata fra denne og andre kolonier på Svalbard viser for øvrig en økning i antall polarlomvi fram til 1990-årene etterfulgt av en kraftig reduksjon. Nedgangen i hekkebestanden av polarlomvi fra 1988 til 2011 er derfor i tråd med dette.

Tellearbeidet på Prins Karls Forland bød også på noen overraskelser, spesielt oppdagelsen av 40 hekkende par storjo på Forlandsøyene, en liten øygruppe like sørvest for Prins Karls Forland. Denne storjokolonien er antakeligvis Svalbards nest største etter Bjørnøya. Antallet storjo øker på Bjørnøya, og dette uventet store antallet på Forlandsøyene tilsier at storjoen på Spitsbergen klarer seg bra og at bestanden her trolig også er i vekst.

På fastlandskysten sluttførte SEAPOP kartleggingen av mytende og overvintrende sjøfugl i området Lofoten – Barentshavet. Sør for Vestfjorden fortsatte kartleggingen av vinterbestandene med fly fra Smøla til Bodø. Dermed gjenstår bare østsiden av Vestfjorden før SEAPOP har kartlagt sjøfuglene langs hele norskekysten om vinteren.

*Taksering av
sjøfugl på Prins
Karls Forland.
© Eirik
Grønningsæter*

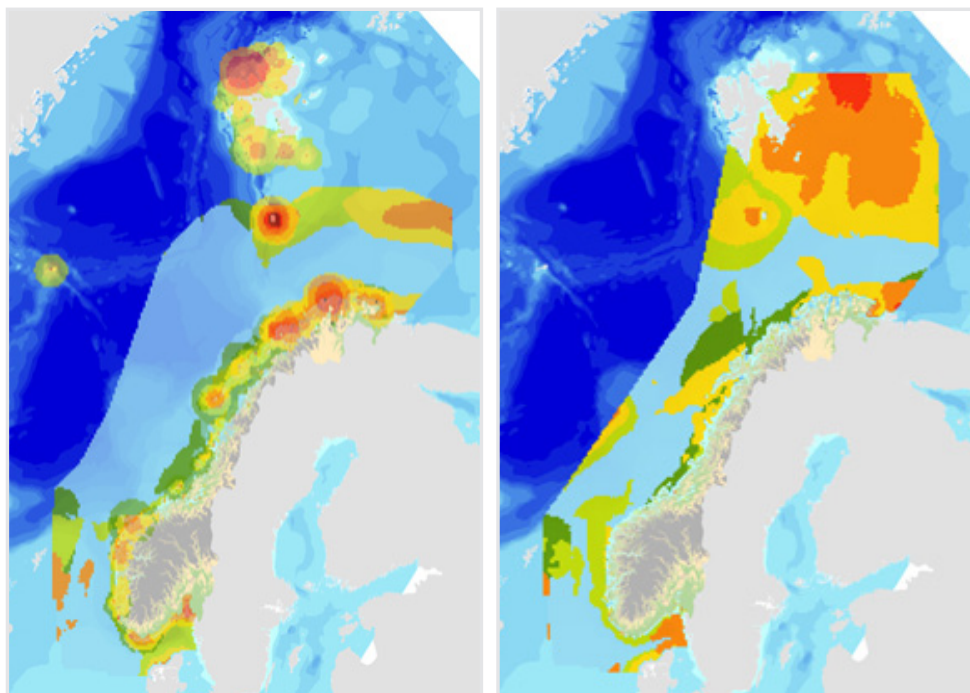
Nytteverdien av SEAPOP-data i Miljøverdiprojektet

De siste årene er sjøfugl kartlagt i store deler av de norske kyst- og havområdene. En stor andel av dette er gjort gjennom SEAPOP. Datasettene for åpent hav er oppdatert, hekkebestandene av en rekke arter er kartlagt fra Røst og nordover, og det er gjennomført flytellingene utenom hekkesesongen langs store deler av norskekysten. Hvorfor så dette fokuset på en massiv kartlegging? Gir det ny kunnskap?

Sjøfugl er kartlagt også lenge før SEAPOP ble opprettet. Bestandsdata er grunnlaget for rødlistevurderingene, for opprettelse av jakttider, vern av arter, verneområder og forvaltningsplaner. Utbredelsesdataene har imidlertid begrenset holdbarhet. Antall individer endres stadig, og arter forsvinner fra noen områder, og etablerer seg i andre. For å følge endringene i bestandene trenger man imidlertid ikke totaltellingene i hele landet hvert år. SEAPOP har som mål at en helhetlig, rullerende kartlegging fullføres hvert tiende år, mens de årlige endringene følges i utvalgte kolonier og områder.

En viktig bakgrunn for sjøfuglkartleggingen har vært behovet for data til forvaltningsplanene for norske havområder. Arbeidet startet med Barentshavet, og datagrunnlaget for sjøfugl ble oppdatert der først. Miljøverdiprojektet til Direktoratet for naturforvaltning har kommet opp som en løsning for å vurdere ulike områders verdi for en rekke ressursgrupper. Sjøfugl er en av dem og kartlegges av SEAPOP, naturtyper og korallrev på havbunnen er en annen og kartlegges gjennom MAREANO. Miljøverdiprojektet har vært gjennom en omfattende utviklingsfase og etableres som web-løsning i 2012. Prosjektet forsøker å angi en sammenlignbar verdi for de forskjellige ressursgruppene i norske hav- og kystområder. Viktige områder for eksempelvis torsk, lunde, korallrev og isbjørn til gitte tidspunkt skal visualiseres i en egen kartløsning.

Kriteriene som er brukt er bestandsandel og rødlistestatus. Det er også mulig å legge til andre kriterier. Rødlistestatus ble valgt fordi flere vurderinger allerede er innarbeidet i dette verktøyet. Bestandsnedgang reflekteres i rødlisten, det samme gjør fåtallighet. For hekkende sjøfugl er vurderingene basert på

To eksempler på verdikart for sjøfugl i hekketiden (t.v.) og om høsten (t.h.). Rød farge angir høyest verdi, grønn lavest. Dekningen i åpent hav om sommeren er avgrenset til sør for polarfronten. De store koloniene dominerer om sommeren. På høsten er det viktige områder nord og øst i Barentshavet som slår sterkest ut. Skagerrak slår også ut som et viktig beiteområde om høsten. Kartene er basert på sjøfugldatabasene til NINA og Norsk Polarinstitutt, samt supplerende data.

høyeste antall i en koloni i siste femårsperiode med data, summert opp i 10x10 km ruter. Tilsvarende er gjort utenom hekkeperioden. I åpent hav er utgangsdatabasene den modellerte utbredelsen i tre perioder gjennom året.

Ny teknologi gir spennende muligheter!

Sjøfuglenes vandring har inntil nylig vært vanskelig å studere. Vi vet derfor lite om hvilke havområder de ulike artene oppholder seg i utenom hekkesesongen. Ny teknologi gjør det nå mulig å studere dette i større detalj, og vil i løpet av få år gi ny og viktig kunnskap for forvaltningen av sjøfugl i norske farvann.

De siste årene er det utviklet små og lette sporingsenheter, såkalte lysloggere, som festes til fuglen med en fotring. Loggerne lagrer løpende data om lysintensitet som brukes til å beregne fuglens daglige posisjon. Metoden forutsetter at individet gjenfanges for å laste ned dataene. Fordi de fleste sjøfugler vender tilbake til den samme hekkeplassen år etter år, er denne teknologien velegnet for å skaffe informasjon om artenes storskala vandringsmønstre utenom hekkesesongen. Dette vil blant annet gi oss mulighet til å identifisere:

- de viktigste myteområder, trekkruiter og vinterområder for ulike bestander av sjøfugl,
- hvilke miljøtrusler disse bestandene kan være utsatt for, og
- bestandenes sårbarhet ved eventuelle akutthendelser som for eksempel oljesøl, massedød pga. sult eller drukning i fiskeredskaper.

Denne teknologien tas nå i bruk i en rekke nye studier, men for å utnytte potensialet til fulle er det nødvendig med en målrettet og koordinert innsats. Blant annet bør man fokusere på et representativt utvalg av arter og hekkekolonier. Ved en samordning av innsatsen er det også enklere å sikre at tilstrekkelig mange fugler blir instrumentert. De utførende institusjonene i SEAPOP har derfor foreslått et eget program for å kartlegge leveområdene til norske sjøfuglbestander i Barentshavet, Norskehavet og Nordsjøen. Ved parallell instrumentering i russiske, grønlandske, islandske, færøyske, britiske og danske kolonier kan leveområdene til de fleste bestandene som oppholder seg i norske havområder vinterstid kartlegges. Programmet søker derfor tett samarbeid med fagmiljøer i de respektive landene. Initiativet har fått navnet SEATRACK (Seabird Tracking), og planlegges gjennomført over en fireårsperiode med oppstart i 2013.

Krykkje med
lyslogger.
© Tycho
Anker-Nilssen

NEMO: Tidsseriedata i sanntid

SEAPOP satser mye på å standardisere og effektivisere innsamling av data i felt. Før gikk dataveien ofte i tre trinn; fra den frynsete notatboka i lomma til et håndført skjema som ble punchet, korrekturlest og rettet etter feltsesongen. Det kostet mye tid og penger, mulighetene til feil var mange, og lite lot seg etterprøve.

For en enklere, sikrere, bedre og effektiv kommunikasjon av data til SEAPOPs tidsseriebase har vi utviklet NEMO – SEAPOP Nest Mapping and Monitoring Database. NEMO er et operativt grensesnitt mot den delen av rådatabasen brukeren anvender, og er skreddersydd for direkte innlegging av data i felt på robuste feltcomputere. Vi bruker Trimble Yuma, en amerikansk råttass av en tablet PC som tåler vann og harde støt, har Windows 7, kamera, GPS, GSM, Wi-Fi og batterikapasitet for en lang arbeidsdag. Den er nå i bruk på de fleste nøkkellokalitetene, hvor alle individ- og reirspesifikke overvåkingsdataene legges rett inn i databasen – mens observatøren ennå har fuglene eller reiret i syne. Ekstrafunksjoner som interaktivt kartprogram, automatiske feilsjekningsrutiner, rutelogg, arbeidsplanlegger og mye mer er med på å øke brukervennligheten.

*Registrering
av hekkende
ærfugl vha.
feltcomputer.
© Tycho
Anker-Nilssen*

NEMO er ikke bare en forkortelse for Nest Module. På latin betyr det «ingen mann». Det er en god betegnelse. Medhjelperne som tidligere måtte føre over data fra feltbøker til skjema, legge dem inn på PC-en og deretter korrekturlese resultatet, er gått ut på dato. Utgiften for feltcomputeren er faktisk innspart allerede første sesong. Erfaringene til nå er svært gode, og mange andre datamoduler er utviklet og tilrettelagt for SEAPOPs arbeid på samme plattform. Egne dataprogrammer for registrering av sjøfugl fra fly og båt er allerede operative, og NEMO kan f.eks. også brukes til å legge inn observasjoner av fargemerkede fugler og takseringsresultater for den tradisjonelle overvåkingen av bestandenes utvikling. Dessuten kan regulære artsobservasjoner legges inn parallelt, og en modul for næringsprøver er på trappene. NEMO kan eksportere utvalgte data til flere forhåndsdefinerte formater, bl.a. for statistisk analyse og for direkte kommunikasjon av data til Ringmerkingssentralen (RingAccess) og andre databaser. Det jobbes også med å utvikle standardiserte rapportrutiner for rask kommunikasjon av de viktigste resultatene.

NEMO er utviklet av SEAPOP i tett samarbeid med Vidar Bakken, ARC (Arctic Research and Consulting), som har implementert de datatekniske løsningene. Mulighetene er mange, men vi er overbevist om at vi på denne måten allerede har tatt noen av morgendagens løsninger i bruk.

Skjermbildet for registreringene på det samme reiret i NEMOs brukergrensesnitt.

Fugleforskning fra fyrene

Mange av fyrstasjonene er plassert på øyer der fuglelivet tidlig ble fredet, så også med Sklinna. Fyrvokterne var de fremste til å passe på at fredningen var reell.
© Svein-Håkon Lorentsen

Før i tiden fikk fiskerne hjelp fra sjøfuglene for å finne veien til fiskefeltene, og hjelp fra kystfyrene til å finne veien hjem igjen. Nå er fyrene på kysten til stor hjelp for forskerne som prøver å finne ut hvilken vei det bærer med sjøfuglbestandene. På Sklinna, Anda og Hornøya er fyrene base om sommeren for forskere tilknyttet SEAPOPs overvåkingsprosjekter.

Fyrene langs kysten er trygge veivisere for sjøfarende. De ligger strategisk plassert og viser vei gjennom grunne og uryddige farvann. Dette er steder som, sett fra fugleperspektiv, gjerne er viktige beiteområder der sjøfuglene finner mat til seg selv og sine unger. Det er derfor vanlig, særlig i de nordlige fylkene, at det i nærheten av fyrene også er store hekkekolonier av sjøfugl. Av denne grunn ble fuglelivet på mange fyrlokaliteter tidlig

fredet. Når våren kommer er det tid for sjøfuglene å samles på disse hekkeplassene, og år etter år flytter forskerne med.

Fyrene som brukes i sjøfuglforskningen er av stor betydning for at SEAPOP skal kunne gjøre en god jobb. Selv om vi hovedsakelig oppholder oss på fyrene i sommersesongen er det, tidvis, ugjestmilde værforhold langs kysten. Det er derfor av stor betydning for oss å kunne trekke inn under tak på kveldene. Det at vi har tilgang til disse fyrene muliggjør og forenkler mye av arbeidet som gjennomføres. Når vi i tillegg alltid blir møtt med hjelpsomhet og godvilje i vår kontakt med Kystverkets personell, kan det ikke bli bedre. Derfor retter vi en stor takk til Kystverket og Hornøyas venner!

Ekte øyboere. Krykkjeungene er klekt på Anda, og hvis alt går vel vender de tilbake til samme plass om tre år for å fostre opp sine egne unger.

© Signe Christensen-Dalsgaard.

Med fyret som nærmeste nabo.

På Anda hekker det 35 000 lunder vegg i vegg med fyret.

© Signe Christensen-Dalsgaard

SEAPOP Nøkkelinfo

Økonomi

SEAPOP-programmet gjennomføres med økonomiske tilskudd fra offentlige myndigheter og oljeindustrien. Tildelingene over statsbudsjettet går fra Miljøverndepartementet (MD) og Olje- og energidepartementet, og kanaliseres via Direktoratet for naturforvaltning (DN) og Norges Forskningsråd til de utøvende institusjonene: Norsk institutt for naturforskning (NINA), Norsk Polarinstitut (NP) og Tromsø Museum Universitetsmuseet (TMU).

Styringsgruppe

MD har oppnevnt en styringsgruppe for programmet som ledes av DN. For tiden er følgende institusjoner representert:

- Direktoratet for naturforvaltning
- Oljedirektoratet
- Oljeindustriens landsforening
- Kystverket
- Sjøfartsdirektoratet
- Norges vassdrags- og energidirektorat
- Fiskeridirektoratet
- Havforskningsinstituttet

Havforskningsinstituttet har status som observatør og rådgiver i styringsgruppen, det samme gjelder NINA og NP som deltar for de utøvende institusjonene.

Publikasjoner og SEAPOP Web

SEAPOP produserer en lang rekke skriftlige produkter. Rapportene kan du laste ned vederlagsfritt i pdf-format fra programmets nettsted www.seapop.no. Denne weben er et åpent hav av informasjon om og resultater fra de mange prosjektene i programmet. Følg nyhetssakene, sjekk de løpende oppdaterte litteraturlistene eller prøv en av våre innsynsløsninger til de sentrale databasene programmet bygger opp.

Samarbeid

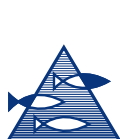
SEAPOP samarbeider mer eller mindre formalisert med en lang rekke andre aktører. Nasjonale institusjoner som bidrar til arbeidet omfatter blant annet:

- Fylkesmannsetaten
- Havforskningsinstituttet
- Kystvakten
- Kystverket
- Norsk Ornitologisk Forening
- Statens naturoppsyn
- Sysselmannen på Svalbard

I tillegg kommer et stort antall enkeltpersoner både i inn- og utland, ingen nevnt ingen glemt...

Takk

Vi imøteser videreføringen av det gode samarbeidet SEAPOP har etablert, og takker herved samtlige medvirkende for den velvillige innsatsen i 2011!

NINA

Tekstbidrag til dette heftet

Tycho Anker-Nilssen, Robert T. Barrett, Signe Christensen-Dalsgaard, Sébastien Descamps, Svein-Håkon Lorentsen, Hallvard Strøm og Geir Helge Systad.

Hvorfor SEAPOP?

Sjøfugl er våre mest synlige havdyr og en høyt verdsatt naturressurs i et levende kyst- og havmiljø. Deres evne til å utnytte elementene er fascinerende og bidrar til å forklare hvorfor sjøfugl fremdeles har stor nytteverdi. Selv om moderne handel og teknologi har redusert sjøfuglenes betydning som mat og veivisere til og fra fiskefeltene, dokumenteres stadig oftere at de er både tidlige, følsomme og kostnadseffektive indikatorer på viktige endringer i havmiljøet. Derfor kan økologisk kunnskap om sjøfugl være samfunnsnyttig informasjon som vil tjene en helhetlig og bærekraftig forvaltning av våre marine økosystemer.

Norge har flere sjøfugler enn de fleste land og dermed et særlig internasjonalt forvaltningsansvar. Tolv av våre nær 60 regulære sjøfuglarter opptrer med minst 25 % av sin bestand i våre områder. Seks har sin hovedtyngde her. Med 22 arter på den norske rødlista er utfordringen enda større. Antallet øker, og tre er nå regnet som sterkt eller kritisk truet.

SEAPOP er et nasjonalt program som styrker og samordner oppbyggingen av kunnskap om sjøfugl i norske farvann: Bestandene kartlegges i et rullende system og deres utvikling og demografi overvåkes på et nettverk av lokaliteter. Parallelt med dette utføres studier som belyser deres økologiske rolle ytterligere. Programmet har spesiell fokus på å avdekke og forklare endringer for de arter, bestander og områder som antas å være mest sårbare for ytre påvirkninger.

Slik kunnskap er en forutsetning for å kunne identifisere og iverksette forebyggende og avbøtende tiltak.

Tilrettelegging og formidling av kunnskap tillegges også betydelig vekt i SEAPOP. De fleste innsamlede data og resultater operasjonaliseres og gjøres tilgjengelig via programmets eget nettsted www.seapop.no. Der kan du også lese om hvordan arbeidet foregår, laste ned de mer detaljerte resultatrapportene og hente frem referanser til publikasjoner som er basert på data fra programmet.

Redaksjon og layout:
T. Anker-Nilssen, K. Sivertsen

© SEAPOP 2012